Jordbruksverket
Jordbruk och analysavdelningen
Frida Svensson

Skrivelse

Datum
2026-09-11

Diarienummer
3.1.17-01678/2026

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Lägesrapport om marknadsläget i jordbrukssektorn den 11 september 2026

Sammanfattning

Faktor	Senaste månaden	Senaste året
Världsmarknadspriser jordbruksprodukter	+0,6%	+1,0%
Världsmarknadspris för olja	+21,5%	+43,1%
Svensk produktion – animalier		Mjölk +5,0% Nötkött -1,5% Griskött +2,5%
Svenska produktpriser – vegetabilier	+2,9%	-12,2%
Svenska produktpriser animalier	-0,1%	-2,1%
Svenska produktionsmedelspriser	-1,2%	+3,8%
Valutakurs SEK/USD	-0,1%	-0,7%

Det oroliga läget i världen fortsätter att påverka råvarumarknaderna och de finansiella marknaderna både globalt och i Sverige. Oljepriserna har åter närmat sig 100 dollar per fat och värdet på den svenska kronan har försvagats mot både dollarn och euron. Marknaderna för jordbruksprodukter har påverkats av en rad faktorer som sammantaget medfört stigande priser. Tilltagande strider i Svarta havet har lett till problem för både Ryssland och Ukraina att exportera, torka har inneburit skördeförluster i både Europa och USA, väderfenomenet El Nino riskerar att ge lägre avkastning nästa år och höga produktionsmedelspriser kan hålla tillbaka jordbrukarnas intresse för odling.

Aktuella uppgifter från Sveriges geologiska undersökning (SGU) visar att grundvattennivåerna fortfarande ligger mycket under det normala i landet upp till södra Norrland. Läget är förhållandevis mest ansträngt för de små vattenmagasinen. Långtidsprognosen för den kommande månaden visar att vädret väntas bli normalt med störst nederbördsmängder i de västra delarna och det förväntas inte några större temperaturavvikelser.

Skörden av spannmål, oljeväxter och proteingrödor har kunnat genomföras under mycket goda förhållanden i stora delar av landet. Uppehållsväder under augusti har lett till att grödorna haft en god kvalitet och låg vattenhalt. Avkastningen har blivit

förhållandevis hög för vårsådda grödor medan de höstsådda grödorna tog skada under vintern och därför blev avkastningen lägre. Tillgång på vallfoder är generellt sett god inför vinterutfodringen. Höstsådden av oljeväxter har kunnat ske under relativt goda förutsättningar trots torka i södra Sverige. Animalieproduktionen har ökat under första halvåret med tre procent för nötkött och med fyra procent för gris och mjölk.

Producentpriset för mjölk har gått upp de senaste månaderna men ligger fortfarande betydligt lägre jämfört med samma tid förra året. Priserna för både griskött och nötkött har däremot gått ner de senaste månaderna, dock sker nedgången från historiskt sett mycket höga nivåer.

Priserna för gödning ligger under inledningen av gödningsåret 2026/27 något högre jämfört med slutet av föregående år. Efterfrågan bland svenska jordbrukare har varit låg hittills. Det finns i nuläget inget som tyder på att det är brist på gödning. Priserna på foder har gått upp under de senaste månaderna.

Stigande priser för vegetabilieprodukter den senaste tiden i kombination med bättre avkastning och kvalitet än väntat har förbättrat utsikterna för lönsamheten i växtodlingen. Det har lett till att LRF:s gröna index gått upp under kvartal tre för vegetabilieproduktionen. För animalieproduktion ökar också index något, främst beroende på att produktionskostnaderna är fortsatt förhållandevis låga. Prissignalerna är varierande med fallande priser för nöt- och griskött medan priset på fårkött säsongsmässigt gått upp, även mjölkpriset har gått upp.

Omvärldsfaktorer

Tidvis avspänning i Mellanöstern har dämpat oron på energimarknaden men spänningen finns kvar och från tid till annan har oron tilltagit på nytt. I början av september har striderna tilltagit vilket lett till att oljepriset åter närmat sig 100 dollar per fat. Kriget mellan Ryssland och Ukraina har också tilltagit under sommaren med attacker mot såväl ryska som ukrainska hamnanläggningar i Svarta havet. Utlastningar på fartyg från Svarta havet har begränsats avsevärt och både Ryssland och Ukraina försöker hitta alternativa transportlösningar. Värdet på den amerikanska dollarn har förstärkts något under de senaste månaderna från 9,40 SEK till 9,70 SEK, under samma period har euron förstärkts från 10,90 SEK till 11,20 SEK. I tider av tilltagande oro brukar värdet på stora valutor öka. Det oroliga läget har också lett till en viss höjning av de långa räntorna i Sverige. Under det sommaren har räntor på statsobligationer med tio års löptid ökat med drygt 0,5 procentenheter till cirka tre procent.

De globala spannmålsmarknaderna har under våren 2026 styrts av stort utbud från föregående års skörd. Det har medfört att spannmålspriserna inte följt med

oljepriserna uppåt. Oljeväxtpriserna har däremot mer styrts av stigande energipriser.

Flera samverkande faktorer som inneburit minskat utbud och ökad osäkerhet har lett till att spannmålspriserna ökat kraftigt under den senaste månaden. Globalt sett finns det en allmän oro för vilka effekterna kan bli på produktionen av jordbruksprodukter av det storskaliga väderfenomenet El Niño. I Europa har sommarens torka medfört stora skador på grödorna och avkastningen har därför blivit betydligt lägre än normalt, det är särskilt majsodlingen som påverkats. Även i USA har olämpligt väder påverkat avkastningen i negativ riktning. Det finns även oro för att torkan i Europa och USA kommer att begränsa möjligheterna till höstsådd.

Ytterligare en prisdrivande faktor är de tilltagande krigshandlingarna i Svarta havet som begränsat möjligheterna för Ryssland och Ukraina att exportera spannmål och oljeväxter. Alternativa exportvägar som för Ryssland kan innebär export via Östersjön och för Ukraina via Donau leder till ökade transportkostnader. Beräkningar som gjorts för Ukraina pekar mot att transportkostnaderna ökar med 50 USD/ton. Lettland och Litauen överväger att försvåra för transittrafik av rysk spannmål genom att införa höga tullar och kräva bevis på att spannmålen inte kommer från ockuperade områden i Ukraina. De fredsförhandlingar i USA:s regi som återupptagits har dämpat prisuppgången för spannmål, det är dock mycket osäkert om fredsförhandlingar kommer att leda till varaktig fred.

Höga kostnader för jordbrukets insatsvaror både globalt och i Sverige främst drivmedel och gödning, leder också till en osäkerhet om hur mycket det kan påverka nästa års skörd både i form av att en mindre areal brukas och att intensiteten i odlingen dras ner.

FAO:s livsmedelsprisindex har stigit med 1,0 procent i juli 2026 jämfört med samma månad 2025. Samtliga vegetabilieprodukter som ingår index har ökat i pris medan priserna för animalier har fallit.

Priserna på den nyazeeländska auktionen för mejeriprodukter har ökat något under augusti och i början av september.

KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) för juli 2026 har ökat med 0,7 procent på årsbasis, det är en minskning jämfört med föregående månad. Lägre inflationstakt beror på lägre priser för bland annat el och drivmedel.

Vädersituationen

Aktuella uppgifter från Sveriges geologiska undersökning (SGU) visar att grundvattennivåerna fortfarande ligger mycket under det normala i landet upp till södra Norrland. Läget är förhållandevis mest ansträngt för de små

vattenmagasinen. I de norra delarna av landet ligger grundvattennivåerna på normala nivåer eller över normalt i de små magasinen. Nivåerna förväntas sjunka under ytterligare någon månad innan det finns möjlighet att vattenmagasinen åter kan börja fyllas på.

I och med att växtsäsongen går mot sitt slut är behovet av att bevattna inte längre lika stort som tidigare. Låga grundvattennivåer och grundvattenbrist påverkar främst möjligheterna för vattenförsörjning till animalieproduktion.

Vädret har varit skiftande i olika delar av landet under växtsäsongen. Det har varit som torrast i södra och sydöstra delarna av landet medan det varit mycket nederbörd i nordöstra Norrland. Det har varit höga temperaturer vid några tillfällen under sommaren men inte under några längre perioder.

Långtidsprognosen för den kommande månanden visar att vädret väntas bli normalt med störst nederbördsmängder i de västra delarna och det förväntas inte några större temperaturavvikelser mot normalt. Nattfrost väntas i de norra delarna av landet.

Produktion, priser och handel i Sverige

Skörden av spannmål, oljeväxter och proteingrödor har kunnat genomföras under mycket goda förhållanden i stora delar av landet. Uppehållsväder under stora delar av augusti har lett till att grödorna haft en god kvalitet och låg vattenhalt. Avkastningen har blivit förhållandevis hög för vårsådda grödor medan de höstsådda grödorna tog skada under vintern och därför blev avkastningen lägre. Torkan har påverkat avkastningen mest i de södra och sydöstra delarna av landet. Jämfört med de förväntningar som fanns på årets skörd under försommaren blev utfallet bättre både kvantitetsmässigt och kvalitativt. Det har förekommit en hel del export av spannmål i samband med skörd. En del av spannmålsexporten går via hamnar i de baltiska länderna för omlastning på större fartyg till tredje land. Gynnsamt väder gav en stor första skörd av vallfoder i stora delar av landet. Tilltagande torka i södra och mellersta delarna av landet har succesivt lett till att de senare vallskördarna blivit sämre. Totalt sett bedöms det inte råda brist på vallfoder i landet även om det lokalt kan vara knapp tillgång. I norra Norrland kan rikligt med nederbörd försvåra skörden av spannmål vilket i sin tur leder till brist på halm.

Höstsådden av oljeväxter har gynnats av tidig spannmålsskörd vilket givit tid att förbereda sådden. Det har varit torrt i södra Sverige men regn under senare delen augusti har varit gynnsamt. Trots det bedöms grödorna vara i sämre skick i år jämfört med förra året. Storleken på arealen ligger i nivå med fjolåret enligt uppgift från odlarföreningen. Höstsådden av spannmål har påbörjats i de mellersta delarna av landet.

Små nederbördsmängder har varit en begränsande faktor för avkastningen i sockerbets- och fabrikspotatisodlingen även om en del av arealen bevattnas. Årets produktion av potatisstärkelse påbörjades runt den 20 augusti. Året produktion av socker påbörjas i mitten av september.

Mjölkproduktionen i juni 2026 ökade med två procent jämfört med samma period förra året medan produktionen av ekologisk mjölk var oförändrad. Ökningen i mjölkproduktionen var fyra procent under första halvåret 2026, jämfört med samma period förra året. Ökningstakten har avtagit under de senaste månaderna. Slakten av grisar ökade med 12 procent i juni 2026 och slakten av nötkreatur ökade med 17 procent jämfört med juni 2025. För första halvåret uppgår ökningen till tre procent för nötkött och till fyra procent för griskött. Semineringarna av suggor har ökat under augusti 2026 med fem procent, under perioden januari – augusti 2026 är ökningen nästan sju procent. Semineringarna av mjölkkor har däremot minskat med drygt en procent under det första halvåret 2026 jämfört med förra året. Semineringarna under 2026 ligger dock fortfarande på en högre nivå än under perioden 2022 - 2025. Under perioden januari – juli 2026 har det fötts cirka 7 000 fler kalvar än under samma period förra året. Trots viss ökning av köttproduktionen inom landet har importen av både nöt- och griskött ökat under första halvåret.

Arla har sänkt producentpriset för mjölk under flera månader i rad under senare delen av 2025 och under inledningen av 2026. För maj 2026 höjde Arla priset och därefter har det skett ytterligare några prisökningar. Aktuellt pris för konventionellt producerad mjölk ligger på 4,88 kr/kg det är en ökning med cirka 50 öre/kg sedan våren 2026 men cirka 1,50 kr/kg lägre jämfört med hösten 2025. Priset för ekologiskt producerad mjölk ligger knappt 1,60 kr/kg högre än konventionellt producerad mjölk, prisskillnaden har ökat under de senaste månaderna.

Producentpriserna för nötkött och griskött har gått ner de senaste månaderna med några kronor per kg, dock från rekordnivåer. Priserna har också gått ner för livdjur. Tilltagande importkonkurrens är en orsak till att priserna gått ner.

Priserna på foder har succesivt höjts under de senaste månaderna.

Produktprisstatistik i Sverige och EU

Jordbruksverkets producentprisstatistik omfattar tiden till och med juni 2026. Producentpriserna, avräkningsprisindex, minskade under perioden juni 2025 – juni 2026 med 6,6 procent. Priserna för vegetabilieprodukter minskade med 12,2 procent och priserna för animalier minskade med 2,1 procent. Bland enskilda produkter ökade priset för nötkött med 40 procent och för ägg med 6 procent. Producentpriserna för potatis har minskat med 52 procent, för mjölk med 24 procent, för griskött med 9 procent och för spannmål med 5 procent. Totalt sett har priset minskat för samtliga vegetabilieprodukter.

I senare led av livsmedelskedjan minskade priserna i livsmedelsindustriledet med 0,4 procent och KPI för livsmedel minskade med 6,4 procent.

De svenska producentpriserna för både griskött och nötkött ligger bland de allra högsta jämfört med övriga medlemsländer i EU trots att priset sänkts. Det svenska producentpriset för mjölk ligger något högre än genomsnitt för medlemsländerna i EU.

Produktionsmedelspriser

Gödningspriserna har stigit kraftigt till följd av krigsutbrottet i Mellanöstern. I EU har prisuppgången förstärkts av att import från Ryssland och Belarus belagts med tullar samt att det införts en särskild klimatavgift. De svenska priserna på gödning gick upp direkt i samband med krigsutbrottet i Mellanöstern. När det nya gödselåret inleddes i juli 2026 blev priset för kväve något högre än då föregående år avslutades, men lägre jämfört med då kriget bröt ut i Mellanöstern. Ett intensivt skördearbete och fortsatt osäkra marknadsförutsättning har gjort att efterfrågan på gödning varit liten. I nuläget finns det inget som tyder på brist på gödning på marknaden.

Produktionsmedelsprisstatistik Sverige

Jordbruksverkets prisstatistik omfattar perioden till och med juni 2026. Produktionsmedelsprisindex har under perioden juni 2025 - juni 2026 ökat med 3,8 procent. Bland enskilda produktionsmedel har priserna för foder fallit med 5,6 procent, energipriserna har gått upp med 21,6 procent och gödningspriserna har gått upp med 26,0 procent.

Smittskydd och djurvälfärd

Inget att rapportera.

Lönsamhet

Lönsamheten i svenskt jordbruk har varierat kraftigt mellan olika produktionsgrenar under det senaste året. Animalieproduktionen har gynnats av höga produktpriser och relativt låga priser för foder. Vegetabilieproduktionen har däremot missgynnats av såväl låga produktpriser som av höga produktionsmedelspriser för särskilt gödning och drivmedel. För att mildra effekterna av höga produktionsmedelspriser till följd av kriget i Mellanöstern har EU beslutat att använda medel ur krisreserven. Sverige har fått drygt 100 miljoner kronor att fördela. EU har även möjliggjort att nationellt stöd får medges. Regeringen har beslutat att ge 1,6 miljarder kronor i stöd för att kompensera för höga produktionskostnader. Jordbruksverket har på uppdrag av regeringen

föreslagit att stöden fördelas som ett arealstöd till respektive gröda i förhållande till hur mycket produktionsmedel som förbrukas.

LRF:s gröna index för kvartal tre visar på tilltagande framtidstro bland svenska jordbrukare. Index för kvartal tre har förbättrats jämfört den rekordlåga nivån för kvartal två. Stigande priser för vegetabilieprodukter den senaste tiden i kombination med bättre avkastning och kvalitet än väntat har förbättrat utsikterna för lönsamheten i växtodlingen. Inför nästa år finns dock en oro för höga kostnader för produktionsmedel samt för extrema väderhändelser. Index för trädgårdsodlingen har också gått upp beroende på stark efterfrågan och förhållandevis bra avkastning. Liksom inom växtodlingen hämmas trädgårdsodlingen av höga kostnader. På längre sikt är tillgång på växtskyddsmedel en utmaning. För animalieproduktion ökar också index något, främst beroende på att produktionskostnaderna är fortsatt förhållandevis låga. Prissignalerna är varierande med fallande priser för nöt- och griskött medan priset på fårkött säsongsmässigt gått upp, även mjölkpriset har gått upp.

I detta ärende har avdelningschefen Andreas Mattisson beslutat. Frida Svensson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Mattias Gotting, Bengt Johnsson, Camilla Lagerkvist Tolke och verksjuristen Emmi Unnerfors deltagit.

Andreas Mattisson Frida Svensson

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.